

TIEDOTUKSIA

VÄRIEN SINFONIAA ABSTRAKTITAITEEN NÄYTTELY TURUSSA



Kirsti Virtanen ja taulu "Skörttiläisiä"

Amerikansuomalaisen taiteilijan, Kirsti Virtasen, abstraktimaalausten näyttely avataan Turussa, Turun Työväen Säästöpankin pääkonttorissa, Yliopistonkatu 29 b, maaliskuun 26. päivänä 1984. Näyttely on avoinna huhtikuun 24. päivään asti. Päivittäiset aukioloajat ovat maanantaista perjantaihin klo 9.15 – 16.30.

Näyttely on Kirsti Virtasen 22-vuotisen taitelijauran 31. oma taidenäyttely. Esillä on akvarelleja, pastelli- ja öljyvärimaalauksia sekä vapaamuotoisia veistoksia. Myös taiteilijan kotistudiossa oleviin maalauksiin ja veistoksiin on mahdollisuus tutustua sopimalla ajasta Kirsti Virtasen kanssa.

Kirsti Virtanen on asunut siirtolaisena

Portland Oregonissa vuodesta 1946 vuoteen 1980, jolloin hän miehensä konsuli John O. Virtasen, kanssa muutti takaisin Suomeen Turkuun. Kirsti Virtasen taiteilijanura alkoi vuonna 1962. Heti alusta alkaen hänessä kukoisti voimakas luovuus. Suurikokoisia abstraktitauluja syntyi kiivaassa tahdissa. Hyvän vastaanoton saaneen näyttelyn jälkeen hänet valittiin Portlandin Taidemuseon ammattitaiteilijakuntaan, jonka jäsen hän edelleenkin on.

Maalaamisen myötä hänelle syntyi halu käsinmuotoiluun. Hän yritti ensin savea, mutta päätyi kuitenkin muotoilemaan itsekehittämästään seoksesta vapaamuotoisia veistoksia. Suurin hänen töistään on 2,5 metriä korkea, puolen tonnin painoinen veistos. Siinä Kirsti Virtanen kuvaa siirtolaisen muutttoa synnyinmaasta uuteen ympäristöön. Hän antoi veistokselle nimen JUURET.

FINN FORUM '84

FINNS IN NORTH AMERICA

Turku, 5 - 8 September 1984

The first conference concerning Finnish immigration and settlement in North America was held in Duluth Minnesota in 1974 under the title "The Finnish Experience in the Great Lakes Region: New Perspectives." The proceedings of the conference edited by M. Karni, M. Kaups and D. Ollila Jr., were published by the Institute of Migration, Turku, Finland, and Immigration History Research Center University of Minnesota.

The next conference was organized by The Multicultural History Society of Ontario in Toronto in 1979. The papers and discussions of the conference, Finnish Diaspora

I-II, were edited by M. Karni.

In 1984 five years has passed since the meeting in Toronto. It is time to organize a new conference for scholars in the U.S.A., Canada and Finland. FINN FORUM '84 to be held in Turku September 5-8, 1984, will concentrate to Finns in North America and especially to their adaptation processes and culture, focusing eg. on Finntowns, folklore, language, literature and identity including second and third generations. The closing banquet on September 8, 1984 will also be the 10 years celebration of the existence of the Institute of Migration.

A tentative programme

WEDNESDAY 5.9.1984

12.00 - 14.00 Opening of Conference Office and Registration

14.00 - 14.15 Opening Address
Olavi Koivukangas, Institute of Migration

14.15 - 15.45 STATE OF THE ART

Sources:

Robert M. Warner, Archival Material on Ethnic Groups in USA in Official Archives

Edward W. Laine, Finnish Canadian Archives and their development in Canada

Toivo Paloposki, Official and Institutional Archives in Finland

After every presentation the audience has five minutes for short questions and answers

DISCUSSION

15.45 - 16.00 Coffee

16.00 - 18.00 Internal and External Approaches:
A. William Høglund, General Study of Finns since 1860's

Juha Pentikäinen, Internal/External Approaches to the Study of Finns in North America

Rudolph J. Vecoli, Finnish American Studies: A Critical, but Sympathetic View from the Outside

Robert F. Harney, Canadian Multiculturalism and Ethnic Persistence

Carl Ross, Heritage Consciousness and Historical Preservation

After every presentation the audience has five minutes for short questions and answers

DISCUSSION

18.00

Dinner

20.00

WELCOME PARTY at the Institute of Migration, Piispank. 3, Turku

THURSDAY 6.9.1984

9.00 - 10.15 FINNTOWNS: RURAL AND URBAN

Donald Wilson, Finnish Migration to and settlement in Canada before WW II

Matti Kaups, Rural settlement and architecture

Michael Cunningham, Immigration to Minnesota

Anja Olin-Fahle, Immigration into the United States, particularly into urban areas

Mauri A. Jalava, Radicalism or a "New Deal" the unfolding World View of the Finnish Immigrants in Sudbury 1883-1932

- After every presentation the audience has five minutes for short questions and answers
DISCUSSION
- 10.15 - 10.30 Coffee
- 10.30 - 12.30 William Copeland, The anatomy of a Finntown in North America
Darrel Nicholson, Minnesota Finnish Triangle Revisited a 50 years follow up survey
Mark A. Rasmussen, Finnish folk architecture and settlement patterns in North America
Jorma Halonen, Settlement in rural Thunder Bay
After every presentation the audience has five minutes for short questions and answers
DISCUSSION
- 12.30 - 14.00 Lunch
- 14.00 - 16.00 SIGHTSEEING IN TURKU
- 16.00 - 16.15 Coffee
- 16.15 - 18.00 SOCIAL LIFE AND COMMUNITY RELATIONS
Sakari Sariola, American-Finnish Radicalism and the Antinomian Case
Varpu Lindström-Best, Defiant Domestic - Social History of Finnish Emigrant Women in Canada
Peter Kivistö, The Finnish American Community in Transition
Ahti Tolvanen, Social Integration of Finns in Canada, especially in Thunder Bay 1919-1939
Cairine Budner, Research and preservation of information concerning the social, cultural and economic contributions made by Finnish-Canadians in Northwestern Ontario
P. George Hummasti, From Kälviä to Astoria: Finnish Family in Transition
Peter V. Krats, Finnish Canadian Institutions, their roles and the commitment of their memberships
Michael G. Karni, Finnish American, Finnish Canadian and Finnish participation in the Spanish Civil War (1936-1939)
After every presentation the audience has five minutes for short questions and answers
DISCUSSION
- 18.00 - 19.00 Dinner
- 19.00 - 21.00 Oiva Saarinen & Gerald Tapper, A case study dealing with the process of ethnic transition as influenced by the variables of time and varying spatial networks (Sudbury area)
Reino Kero, The returned emigrants as founders of industrial enterprises in Finland.
Auvo Kostianen, Finnish Labour Press in North America
Teuvo Peltoniemi, Finnish Utopian migration in North America
William Eklund, Labour and Cultural organizations of Finnish Canadians
After every presentation the audience has five minutes for short questions and answers
DISCUSSION
- 21.30 SAUNA AND SOCIAL MEETING
- FRIDAY 7.9.1984
- 9.00 - 10.15 CULTURAL IDENTITY: FOLKLORE, LITERATURE AND OTHER ASPECTS
Jörgen Dahlie, Scandinavian emigration, assimilation and settlement patterns
Gary London, Conflict between socialists and antisocialists as manifested in Anti-socialist movement
Yvonne R. Hiipakka-Lockwood, The Folklore of Finnish-American Ethnicity
After every presentation the audience has five minutes for short questions and answers
- 10.00 - 10.15 DISCUSSION
- 10.15 - 10.30 Coffee
- 10.30 - 12.30 Tellervo Kähärä, Toivo Pajala: A man of the people
Marianne Wargelin-Brown, Minna Canth; Her influence and importance to Finnish American Culture
Arja Pilli, Moses Hahl - a socialist agitator and satirist
Stephen Kuusisto, A Finnish-American Writer
Keijo Virtanen, The Interest of Americans in Finland in the 19th Century
Chuck Sutyla, Visual Images on the Finnish-Canadian Experience: Social History and the Historic Photograph
Aaine Pakkala, The Instrumental Music of the Finnish Americans in the Great Lakes Region, 1880-1930
Sirkka Tuomi-Holm, Theatre movement among the radical Finnish immigrants
Marsha Pentti, Laskiainen as celebrated in Palo

After every presentation the audience has five minutes for short questions and answers
DISCUSSION

12.30 - 14.00 Lunch

14.00 - 15.30 DESCENDANTS: AMERICAN AND CANADIAN BORN FINNS, LANGUAGE, INTERACTION AND VALUES
Melvin G. Holli, Emil Hurja, one of the earliest scientific public opinion pollsters
Maisa Martin, The role of code-switching among Canadian Finnish-English bilinguals.
Pertti Virtaranta, American Finnish Dictionary
Hannele Jönsson-Korhola, Presentation of the tape material on American Finnish
Pekka Hirvonen, The English spoken by Finnish Immigrants
Päivi Pietilä, The English of Finnish Immigrants
Lars Huldén, Changes of language of Swedish speaking Finns in North America
A. B. Anderson, Generation differences in language retention
Börje Vähämäki, Language retention
After every presentation the audience has five minutes for short questions and answers
DISCUSSION

15.30 - 15.45 Coffee

15.45 - 18.00 Michael M. Loukinen, Jingo Viitola-Vachon: A Storyteller in Northwoods Finnish America
Velma M. Doby, Minnesota Finnish American Family History
Arnold R. Alanen, Interaction among Finns and Scandinavians
Aili Förbom-Brown, Interaction between Finns and other ethnic groups, language retention and most especially retention of Finnish Culture
David Ahola, Radical political participation by first, second and third generation American Finns
After every presentation the audience has five minutes for short

questions and answers
DISCUSSION

18.00 - 19.00 Dinner

19.00 - 21.00 AUDIOVISUAL EVENING WITH FILMS AND SLIDES

SATURDAY 8.9.1984

10.00 - 10.15 A. Dean Hendrickson, Finnish influence on Minnesota culture especially education
Arthur A. Johnson, Finnish American Education for Adaption
Marvin G. Lamma, Preservers of Faith: The impact of American Culture on Laestadian Congregations in Minnesota, 1900-1950.
Olof Rankinen, Pursuing some of the parish related aspects of adjustment among first generation Finns
Jacob W. Heikkinen, Freedom from /for religion in the experience of the Finnish American emigré community
DISCUSSION

12.00 - 13.00 Lunch

13.00 - 15.15 FUTURE PROSPECTS IN STUDYING FINNS IN NORTH AMERICA
Summary: State of the Art
Summary: Finntowns: Rural and Urban
Summary: Social Life and Community Relations
Summary: Cultural Identity: Folklore, Literature and Other Aspects
Summary: Descendants: American and Canadian Born Finns, Interaction, Language and Values
After every presentation the audience has five minutes for short questions and answers
DISCUSSION

15.15 - 15.30 Coffee

15.30 - 16.00 PRESENTATION OF KALEVALA-JUBILEE 1985
Kalevala Fest in Finland
Kalevala Fest in USA
Kalevala Fest in Canada

16.00 - 16.15 CLOSING REMARKS

19.00 CLOSING BANQUET at Turku Castle and 10th anniversary of the Institute of Migration.

FEES OF THE CONFERENCE

The FinnForum '84 will be held at Hotel Rantasipi, Turku, with the following fees:

- A. A Paggage Offer Consisting of Room and Board (5. - 8.9.1984)
 Hotell room
 Double 840 Fmk
 Single 1110 Fmk
 includes morning swim, breakfast, 3 lunches, 3 dinners.

- B. Only Hotelroom
 Double 180 Fmk/night/person
 Single 270 Fmk/night/person

- C. Meals
 Lunch or dinner for those not living at hotel : Fmk

Participation fee for those outside the program will be 100 Fmk

POST-FINN FORUM CONFERENCE HELSINKI PROGRAM 9-11 SEPTEMBER 1984

Preliminary Program Sunday, September 9th

- 7.30 a.m. Breakfast
 8.30 a.m. Departure by bus from Hotel Rantasipi for Helsinki
 10.00 a.m. Arrival at the Sammatti Parish, home of Elias Lönnroth Sunday Worship at Sammatti Church
 12.00 noon Arrival at Lohja. Lunch break
 Visit to Lohja Medieval Church
 16.00 p.m. Arrival in Helsinki. Bus passes through Tapiola Helsinki City reception at the Seurasaari Outdoor Museum
 Special program of folk music and dancing Traditional Finnish foods for supper
 The organizers in Helsinki are planning to have accomodation in private homes

Monday, September 10th

- 8.00 a.m. Morning coffee & pastry at Suomi-Seura (Mariankatu 8)
 9.00 a.m. Departure by foot for tour of: Folklore Archives and the Finnish Literary Society
 Finnish Language Tape Archives
 Helsinki University Library

- 11.15 a.m. Luncheon at the University of Helsinki
 12.00 noon Opening Ceremonies of the University of Helsinki
 Main Festival Hall
 14.30 p.m. Coffee break at the University
 15.00 p.m. Opening of the Finnish Studies Seminar
 Chairman: Pertti Pesonen, Editor-in-Chief, Aamulehti
 Session A: Finnish Culture
 Kalervo Siikala, Head, Dept. for Int. Affairs, Ministry of Education
 Timo Tiusanen, Professor of Theatre
 Discussion
 Session B: Finnish Economy and Politics
 Matti Kohva, Director, Finnfacts
 Erik Allardt, Professor of Sociology
 Discussion

- 17.00 p.m. Dinner
 18.00 p.m. Panel discussion on "Finns in North America" Main Building, University of Helsinki
 Chairman: Juha Pentikäinen
 Speakers: (to be informed later)
 20.30 p.m. Sauna

Tuesday, September 11th

- 9.00 a.m. Visit to Finlandia Hall and Parliament House
- Lecture by Dr. Pertti Pesonen on Finnish Politics
- 12.00 noon Lunch
Participant is either to remain in Helsinki for private programs or to participate in extra tour to Lahti which is offered to those interested in the topics below.
Lahti Program
- 13.00 p.m. Departure by bus for the University of Helsinki Lahti Research and Training Center (Mukkula)
- 14.30 p.m. Arrival at the Mukkula Center, Lahti
Finnish Studies Seminar: Roundtable discussion between Finnish and foreign scholars
Session A: Finland-watching from abroad

Chairman: Ahti Tolvanen
Session B: Finnish and Finnish-American Folklore
Chairman: Juha Pentikäinen

- 19.00 p.m. Supper
Sauna
Accommodation in Lahti

Wednesday, September 12th

- 8.00 a.m. Breakfast
- 9.00 a.m. Panel Discussion: Recent Trends in Finnish Higher Education and the Lahti Center
Tour of the Lahti Center
- 11.00 a.m. Closing remarks
- 11.30 a.m. Departure by bus from Lahti for Helsinki. Participants wishing to depart from New York on Finnair Flight AY 111 at 14.05 p.m. will be taken directly to the Seutula Airport.

DELAWARE-SIIRTOLAISUUDEN 350- JUHLAT LÄHESTYVÄT

Ruotsi-Suomi kohosi suurvallaksi 1600-luvulla aktiivisen sota- ja laajenemispoliitiikan seurauksena. Tähän ja merkantilistiseen talousajatteluun liittyi pyrkimys hankkia valtamerentakaisia siirtokuntia. Niinpä Ruotsi ryhtyi yhdessä hollantilaisten ja englantilaisten kanssa perustamaan siirtokuntia Amerikkaan. "Uusi-Ruotsi"-niminen siirtokunta perustettiin Delaware-joen laaksoon vuonna 1638. Kaikkiaan Ruotsi-Suomesta lähetettiin vuosina 1638-1656 Delawareen 12 retkikuntaa. Uudisasukkaiden joukossa oli myös suomalaisia, jotka olivat pääasiassa Vermlannin suomalaismetsiin muuttaneita savolaisia ja hämäläisiä. Ruotsalais-suomalaisia on Delaware-siirtokunnassa arveltu olleen yhteensä noin 500, näistä parisen sataa suomalaisia. Vaikka tämä luku ei ole suuri, on tämä väestö kuitenkin jättänyt pysyvät jälkensä Pohjois-Amerikan asutushistoriaan, mm. paikannimistöön ja rakennuskulttuuriin. Hollantilaiset valtasivat vuonna 1656 ruotsalais-suomalaisen siirto-

kunnan, ja sen väestö sulautui nopeasti hollantilais-englantilaiseen pääväestöön.

Kun 1930-luvulla ryhdyttiin valmistelemaan Delaware-siirtolaisuuden 300-vuotisjuhlia, ei ruotsalaisissa eikä amerikkalaisissa lausunnoissa aluksi lainkaan otettu huomioon, että suomalaisia oli ollut mukana Ruotsista lähteneissä retkikunnissa. Vähitellen asiaan alettiin eri puolilla kiinnittää huomiota ja lopulta tehtiin päätös, että juhlissa myös Suomi on oleva osallisena tasaveroisena kutsuvieraana Ruotsin kanssa.

Suomen opetusministeriössä muodostettiin Delaware-toimikunta, joka ryhtyi huolehtimaan juhlisiin osallistumisen käytännön järjestelyistä. Taiteilija Wäinö Aaltoselta tilattiin muistomerkki, joka tiukasta aikataulusta huolimatta saatiin valmiiksi ja perille ennen varsinaisia juhlia. Suomen hallituksen edustajina Delaware-juhlisiin osallistui yksi hallituksen jäsen (ministeri Holsti), 5 kansanedustajaa (Kyllikki Pohjola, metsäneuvos Pekkala, toh-



Suomen hallituksen lahjoittama Delaware-monumentti pystytettiin Grozer Parkiin Chesterissä Pennsylvaniassa kesäkuun 29. päivänä 1938. Reliefi on Wäinö Aaltosen veistämä.

tori Sirenius, maanviljelijä Vesterinen ja puhemies Hakkila) sekä päätoimittajat Andersson ja Artturi Leinonen. Suomen valtuuskunta lähti Amerikkaan kesäkuun puolivälissä 1938 Göteborgista yhdessä ruotsalaisen valtuuskunnan kanssa.

Delaware-siirtolaisuuden 325-vuotisjuhlia vietettiin kesäkuussa 1963. Juhlien järjestäjänä toimi tällöin amerikansuomalainen FINLANDIA FOUNDATION. Suomea juhlilla edusti kauppaministeri T.A. Viherheimo.

Delaware-siirtolaisuuden 350-vuotisjuhlit ovat nyt lähestymässä, niitä vietetään vuonna 1988. Tälläkin kertaa Suomen olisi osoitettava aktiivisuutta ja käynnistettävä valmistelut riittävän ajoissa. Yhtenä tavoitteena voitaisiin pitää esim. Dela-

ware-siirtolaisuuden historian kirjoittamista nyky-aikaisen historian kirjoituksen menetelmin ja käyttäen apuna kaikkia saatavilla olevia arkistokokemuksia niin kotimaassa kuin Yhdysvalloissa ja Ruotssissakin.

Pohjois-Minnesotan suomalaiset järjestivät suuret kesäjuhlat vuonna 1912 ja julistivat kilpailun juhlarunon laatimiseksi. Artturi Leinonen lähetti Suomesta runonsa kilpailuun, jonka myös voitti. Delaware-juhlassa 1938 Artturi Leinonen oli juhlapuhujana ja tässä juhlassa tietävästi ensi kerran lausuttiin hänen voittanut runonsa.

Artturi Leinonen:

KOTITANHUTTA MUISTELLESSA.

*Nään kylät hautautuneet hankihin
kuin ijäks nukkuneet ois syliin salon.
Nään hongat, pukeutuneet hopeihin,
ja lumikentät kimmelkitihin,
ja metsäin yllä revontulten palon.*

*Mä muistan kuinka nousee päivän koi
ja työhön käydään sirpit olkapäillä,
kuin katkee olki, elolaulut soi,
ja vaari vakaa pellon kuhiloit,
ja lapset laulain kulkee marjamäillä.*

*Mä muistan rannan vihreen, viileen veen,
ja mökin pienen rantaleppäin alla.
Nään äidin, askareissaan köyrytyneen,
mi poistain poskeltansa kyynelneen
taas aattelepi lastaan maailmalla.*

*Mua muistaa hän, ja hiljaa virkahtaa:
"Jos tulet: täällä oottaa äidin syli."*

*Kun päivä painuu kotivaaran taa.
kun varjot lankee, rauhaan raukee maa:
"hyv'ytöt" kulkee kuiske merten yli.*

*Miksi mä lähdin
läikkyhyn laineitten, tutuksi tuulen ja myrskyn?
Miksi mä lähdin?
Miksi en tyytynyt tupahan turvekattoon,
tupahan taaton ja emon?
Siellä ois kotilahti laulanut unehen mua,
mulle ois tuoksunut metsä ja helkkynyt lehto.
Miksi mä lähdin?*

*Karua paatista maata kaihtain
lähdinkö, vehnäksi vehkan vaihtain?
Mulleko rakkaampi vieras multa
kuin kotitanhut ja taatto-kulta?
lähdinkö pakohon työtä ja tointa,
etsien eloa huoletointa?*

*En. Tulin tutuksi toimen ja työn.
Hiess' oisin vierasta viljaa syön.
Karu jos kotimaa, ei hellempi tää,
täys täälläkin känsiä kämmenpää,
kun siellä niin täälläkin varsi köyrytyy,
hius harmeneepi ja mieli nöyrytyy.*

*Siksi lähdin koska tuntui
kotiahot ahtahilta.
Siksi lähdin koska kohos
kotikynnys korkeaksi.
Siksi lähdin että leipä ennen niukka lopen loppui.
Ootin: onni maailmalla,
kosk' ei kotikatton alla.*

*Siksi lähdin että taaton,
vauraammat ois vanhuuspäivät,
siksi, että emon rakkaan
ilahtuisi iltahetki.*

*Lähtenyt en hylkijänä
maan ja heimoni hereään.
Lähdin koska veri veti,
pakko painoi, puute käski.*

*Helkkyy täällä niinkuin sillä
Väinön harppu hauinluinen,
soipi täällä niinkuin siellä*

soreana suomenkieli.

Kukkarinnoin, riemusilmin
käymme konsa siellä riemu.
Painuu povi, kostuu silmä
meillä, konsa teillä murhe.

Älä luule, että ma unhotan sun
maa armas laulun ja tarun,
maa hohtavan hangen ja valkean yön.
Sisin kaipaus sinne on syömmeni mun
luo vainios kaidan ja karun,
alle taivahas talvisen kimmelyyön.

Älä luule, että ma unhotan sun
sinä suruihin suistettu maani,
jota vieras raastaa, sortaa ja syö.
Sun murhees on myöskin murheita mun,
sun sortos mun sorrantaani,
ken sinua iskee myös minua lyö.

Ja kun kätes nortat ja nouset sa
käsi kalpahan käy minun myöskin,
povi hehki palkeena paisahtaa.
Meri vaikk on vaahtoisa välillä
me rintarinnassa käymme
kunis vapaus valtaan saa.